QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Neville Camilleri
B.A., M.A. (Fin. Serv.), LL.D., Dip. Trib. Eccles. Melit.

Appell Numru 344/2022/1

Il-Pulizija

vs.

Joseph Attard

Illum 22 ta' Mejju 2023

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet[1] miġjuba kontra l-appellant **Joseph Attard**, detentur tal-Karta tal-Identita' bin-Numru 457275(M), akkużat quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) talli

matul il-lejl ta' bejn it-8 u d-9 ta' Ottubru 2017 minn ġewwa l-Knisja Parrokkjali ta' Santa Katerina, Misraħ Gregorio Bonnici, Żejtun:

[1] *A fol. 67 et seq.*.

1. ikkommetta serq ta' artefatti u ċioè żewġ kuruni tal-fidda minn fuq l-istatwa titulari kif ukoll xi flus f'muniti kontanti minn ġewwa l-kaxxi tal-għotjiet, liema serq huwa kkwalifikat bil-mezz, bil-valur, bil-ħin u bil-lok għad-dannu tal-Arċipriet Dun Nicholas Pace u /jew persuni jew soċjetajiet oħrajn skont Artikoli 261(b)(c)(e)(f), 263(a)(b), 267, 269(a), 270, 279(a) u 280(2) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta;

2. xjentement jew b'negliġenza, nuqqas ta' ħila jew ta' osservanza ta' regolamenti kkaġuna dannu lil jew qered proprjeta' kulturali sew jekk tali proprjeta' kulturali hija jew m'hijiex reġistrata f'xi inventarju bi ksur ta' Artikolu 53(1)(a) tal-Kapitolu 445 tal-Liġijiet ta' Malta;

3. volontarjament ħassar, għamel ħsara jew għarraq ħwejjeġ ħaddieħor, mobbli jew immobbli, liema ammont ta' ħsara ma jiskorriex il-mitejn u ħamsin Euro (€250) u dan għad-detriment tal-Arċipriet Dun Nicholas Pace u/jew persuni jew soċjetajiet oħrajn u/jew persuna jew persuni oħra skont Artikolu 325(1)(b) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta;

<u>matul il-lejl ta' bejn it-23 u l-24 ta' Awwissu 2003 minn ġewwa l-Każin tal-Partit Nazzjonalista fi Triq Santa Katerina, Żejtun</u>:

4. ikkommetta serq ta' diversi oġġetti fosthom flus kontanti: apparat Hi Fi u prodotti tat-tabakk, liema serq huwa kkwalifikat fil-mezz, bil-valur u bil-ħin għad-dannu ta' Mario Farrugia u/jew persuni jew soċjetajiet oħrajn skont Artikoli 263(a), 264, 267, 270, 279(a) u 280(2) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta;

5. volontarjament ħassar, għamel ħsara jew għarraq ħwejjeġ ħaddieħor, mobbli jew immobbli, liema ammont ta' ħsara jammonta għal mhux iżjed minn mitejn u ħamsin Euro (€250) għad-dannu ta' Mario Farrugia u/jew persuni jew soċjetajiet oħrajn skont Artikolu 325(1)(c) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta;

6. irrenda ruhu reċidiv *ai termini* ta' Artikoli 49, 50 u 289 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta permezz ta' sentenzi mogħtija lilu mill-Qrati ta' Malta liema sentenzi saru definittivi u ma jistgħux jiġu mħassra jew mibdula.

Il-Qorti ġiet mitluba sabiex, f'każ ta' sejbien ta' ħtija, tordna lill-imputat iħallas l-ispejjeż li għandom x'jaqsmu mal-ħatra tal-esperti skont Artikolu 533(1) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

Rat is-sentenza mingħajr data tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali fejn il-Qorti, wara li rat Artikoli 49, 50, 261(b)(c)(e)(f), 263(a)(b), 264, 267, 269(a), 270, 279(a), 280(2), 289 u 325(1)(b) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, filwaqt li ma sabitx lill-imputat ħati tat-tieni (2) imputazzjoni u minnha lliberatu, sabitu ħati ta' l-ewwel (1), tat-tielet (3), tar-raba' (4), tal-ħames (5) u tas-sitt (6) imputazzjoni u bl-addebitu tar-reċidiva kkundannatu komplessivament erba' (4) snin priġunerija minn liema żmien kellu jitnaqqas iż-żmien illi l-imputat għamel taħt arrest preventiv in konnessjoni mal-kawża. *Ai termini* ta' Artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, l-Ewwel Qorti ordnat lill-imputat iħallas lir-Reġistratur tal-Qorti l-ispejjeż peritali ammontanti għal elf, mija u tnax-il Euro u ħdax-il ċenteżmu (€1,112.11) fi żmien sitt (6) xhur minn dakinhar tas-sentenza.

Rat ir-Rikors tal-appellant Joseph Attard ippreżentat fil-21 ta' Lulju 2022 fejn talab lil din l-Qorti sabiex: "*tilqa' dan l-appell billi TIDDIKJARA s-sentenza appellata bħala irrita u nulla, u b'hekk TORDNA illi l-atti jiġu rinvijati għal ġudizzju quddiem l-Ewwel Qorti, propju biex l-appellant ma jiġiex prekluż mill-benefiċċju tad-doppio esame; sussidjarjament u f'każ biss li ma jintlaqax l-ewwel aggravju tal-appellanti,* ***TIRRIFORMA*** *s-sentenza appellata u dan billi filwaqt illi* ***TIKKONFERMAHA f'dik il-parti tas-sentenza fejn ma sabitux ħati tat-tieni (2) akkuża miġjuba fil-konfront tiegħu, TĦASSARHA u TIRREVOKAHA*** *f'dik il-parti tas-sentenza fejn sabet lill-appellant ħati tal-ewwel (1), tat-tielet (3), tar-raba' (4), tal-ħames (5) u tas-sitt (6) imputazzjoni (relatata mal-addebitu tar-reċidiva), miġjuba fil-konfront tiegħu u konsegwentement* ***TIDDIKJARAH*** *mhux ħati tagħhom u* ***TILLIBERAH*** *minnhom; sussidjarjament,* ***TIRRIFORMA***

s-sentenza appellata fil-parti tal-piena nflitta u dan billi minflok timponi piena aktar ekwa u ġusta għaċ-ċirkostanzi tal-każ."

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat illi dan l-appell ġie assenjat lil din il-Qorti kif preseduta fid-9 ta' Jannar 2023 b'"Assenjazzjonijiet ta' Kawżi u Doveri" mogħti mis-S.T.O. Prim'Imħallef Mark Chetcuti.

Rat il-fedina penali aġġornata tal-appellant eżebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Semgħet is-sottomissjonijiet bil-fomm dwar l-ewwel aggravju tal-appellant.

Ikkunsidrat

Illi din hija sentenza preliminari dwar l-ewwel aggravju mressaq mill-appellant liema aggravju huwa jintitolah "Punti Preliminari" u l-appellant jaqsam dan l-aggravju fi tnejn: fl-ewwel parti jirreferi għal dawk li huwa jsejjaħ bħala mankanzi fis-sentenza mogħtija mill-Ewwel Qorti u t-tieni parti tiegħu huwa dwar l-inammissibilita' tal-istqarrija rilaxxata minnu. Fl-ewwel parti tal-ewwel aggravju msemmi, l-appellant jgħid li s-sentenza appellata hija mingħajr data ta' meta ġiet mogħtija u dan il-fatt irendiha bħala invalida u nulla. Fl-istess l-ewwel parti tal-ewwel aggravju, l-appellant jargumenta li fis-sentenza tagħha l-Ewwel Qorti naqset milli jkollha motivazzjoni għar-raġunament ta' ħtija fil-konfront tiegħu.

Illi din il-Qorti ser tibda bil-konsiderazzjonijiet tagħha dwar l-ewwel aggravju tal-appellant b'mod partikolari dik il-parti fejn issir riferenza għad-data nieqsa fis-sentenza appellata. Din il-Qorti effettivament tinnota li huwa minnu li s-sentenza appellata ma għandha l-ebda data fuqha ta' meta ġiet mogħtija.

Illi l-ġurisprudenza tgħallem li mhux kull irregolarita' jew impreċiżjoni li jista' jkun hemm fis-sentenza mogħtija mill-Qorti

tal-Maġistrati twassal għan-nullita' tagħha. Artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta jistabbilixxi r-rekwiżiti ta' sentenza valida. Artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta jgħid hekk:

> "Il-Qorti, meta tagħti s-sentenza kontra l-imputat, għandha tgħid il-fatti li tagħhom dan ikun ġie misjub ħati, tagħti l-piena u ssemmi l-artikolu ta' dan il-Kodiċi jew ta' kull liġi oħra li tkun tikkontempla r-reat."

Illi għandu jingħad li n-nuqqas ta' osservanza ta' wieħed jew iktar mir-rekwiżiti msemmija f'Artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta jwassal għal nuqqas ta' ħtieġa formali essenzjali li timpinġi fuq is-sentenza u l-alidita' tagħha. F'diversi sentenzi[2] mogħtija minn din il-Qorti diversament preseduta ngħad kif l-elementi msemmija f'Artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta huma meqjusa *ad validitatem* u jridu jiġu osservati skrupolożament. Din l-iskrupolożita' fl-osservanza ta' dawn ir-rekwiżiti mhix sempliċi formaliżmu iżda hija bbażata fuq il-ħtieġa li s-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati tkun ċara u ma toħloq l-ebda inċertezza f'moħħ l-imputat għal dak li jirrigwarda d-dikjarazzjoni ta' ħtija fil-konfront tiegħu.

Illi b'daqshekk ma jfissirx li s-sentenzi tal-Qorti tal-Maġistrati jridu jkunu eżenti minn kull forma ta' żball jew ineżattezza, anke jekk tkun relattivament żgħira jew minuri. Spiss jiġri li s-sentenzi tal-Qorti tal-Maġistrati jkun fihom ineżattezzi li pero' mhux neċessarjament iwaslu għan-nullita' tas-sentenza.

Illi għandu jingħad li n-nuqqas ta' indikazzjoni preċiża tad-data fuq sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati mhix waħda minn dawk ir-rekwiżiti li jinsabu mniżżlin f'Artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta. Iżda dan in-nuqqas ġie interpretat mill-ġurisprudenza bħala nuqqas ta' dettall indispensabbli għall-

[2] Ara **Il-Pulizija vs. Joseph Farrugia** (28 ta' Mejju 1987), **Il-Pulizija vs. Anthony Zahra** (26 ta' Mejju 1994), **Il-Pulizija vs. Joseph Muscat** (10 ta' Ġunju 1994), **Il-Pulizija vs. Stephen Bonsfield** (Numru 327/2005 – 27 ta' April 2006), **Il-Pulizija vs. Robert Farrugia** (Numru 357/2014 – 19 ta' Novembru 2015), **Il-Pulizija vs. Philip Zahra** (Numru 348/2015 – 28 ta' Settembru 2017), **Il-Pulizija vs. Nutar Peter sive Pierre Falzon** (Numru 384/2018 – 17 ta' Jannar 2019).

validita' ta' dik is-sentenza. Id-data tas-sentenza mhix formaliżmu żejjed iżda parti essenzjali mis-sustanza tas-sentenza in kwantu tipprovdi ċertezza dwar iż-żmien tal-ġudizzju. Huwa rekwiżit tant ovvju kwantu jassigura r-retta amministrazzjoni tal-ġustizzja minħabba li minbarra li jiċċirkoskrivi l-parametri temporali perentorji tad-dritt tal-appell tal-partijiet minn dak il-ġudizzju, jistabbilixxi wkoll il-punt tat-tluq minn meta ċerti konsegwenzi tas-sejbien ta' ħtija jistgħu jibdew jiskattaw.

Illi huwa minnu li n-nuqqas ta' ħarsien tad-dispożizzjonijiet ta' Artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta jikkontemplaw il-piena tan-nullita' tas-sentenza b'mod tassattiv biss f'każ fejn tingħata sentenza kontra l-imputat. Iżda r-rekwiżit tad-data fuq sentenza penali hija rekwiżit tant ovvju daqskemm indispensabbli li n-nuqqas ta' indikazzjoni preċiża tagħha fuq is-sentenza nnifisha huwa meqjus mill-ġurisprudenza bħala nuqqas ta' tħaris ta' regola t'ordni pubbliku li jwassal anki għan-nullita' tas-sentenza sollevabbli *ex officio*. Dan huwa riskontrabbli f'sentenzi ta' din il-Qorti diversament preseduta f'kawżi, fejn kienet tirriżulta diskrepanza bejn id-data mniżżla fil-kopja formali tas-sentenza mogħtija u dik id-data mniżżla fl-atti proċesswali, fosthom fil-kawżi **Il-Pulizija vs. Peter Axisa** (Numru 556/2015) deċiża fit-30 ta' Novembru 2017, **Il-Pulizija vs. Joseph Mifsud** (Numru 160/2019) deċiża fit-3 ta' Diċembru 2019 u **Il-Pulizija vs. George Gatt** (Numru 260/2017) deċiża fil-25 ta' Ġunju 2020.

Illi din il-Qorti tagħmel riferenza għas-sentenza mogħtija minn din il-Qorti diversament preseduta fit-8 ta' Lulju 2022 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Justin Mallia** (Numru 43/2022) fejn ingħad hekk:

> "Illi din il-kawża titratta dwar l-eċċezzjoni sollevata mid-difiża li s-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali hija nulla u dan għaliex għandha żewġ dati reġistrati. Hemm id-data tat-13 ta' Jannar 2022 li tidher fuq il-kopja tas-sentenza esebita mid-difiża fuq il-parti warrani tagħha qabel il-firma tal-Maġistrat u fil-parti ta' quddiem taħt isem il-

Maġistrat hemm indikat data differenti u ċioè nhar il-31 ta' Jannar 2022.

Jidher ukoll li fil-kopja li hemm esebita l-Qorti li ġiet esebita flimkien mal-proċess meta ġie ntavolat ukoll hemm żewġ dati, hemm id-data tat-13 ta' Jannar, 2022 fuq il-parti ta' wara u tispjega li tali data saret bħala korrezzjoni wara li d-Deputat Reġistratur tal-Qorti Lorianne Spiteri ndunat b'dan l-iżball.

Għalhekk dak li qed jistqarr l-Avukat difensur Dr. Franco Debobo u ċioè li hemm żewġ dati fuq l-istess sentenza huwa minnu minn eżami ta' l-istess sentenza.

Din il-Qorti semgħet lill-Uffiċjal tal-Qorti nhar it-30 ta' Ġunju 2022 Lorianne Spiteri u din spjegat li in effetti hija tokkupa l-kariga ta' Deputat Reġistratur fil-Qorti tal-Maġistrati li tippresjedi l-Maġistrat Dr. Nadine Lia. Murija s-sentenza esebita fl-atti *a fol.* 79 *et seq.* tgħid li kienet hi li għamlet il-korrezzjoni fuq il-parti ta' wara din is-sentenza u ċioè li hi bidlet id-data mit-13 ta' Jannar għall-31 ta' Jannar 2022 u dan wara li għarfet il-firma tagħha.

Mistoqsija jekk għamlitx din il-korrezzjoni qabel ma ngħatat is-sentenza jew wara tgħid li ma tiftakarx. Mistoqsija jekk fil-fatt kienitx anke saħansitra rreġistrat din is-sentenza fil-*LECAM system* b'żewġ dati tgħid li jista' jkun. Mistoqsija jekk il-korrezzjoni saritx wara li kien induna biha l-avukat difensur tal-akkużat, tgħid li setgħa kien il-każ u għalhekk li tali korrezzjoni saret wara li kien ġie ntavolat dan l-appell. Tghid li qatt ma saret korrezzjoni fil-kompjuter fejn kienet '*saved*' is-sentenza.

Fil-kawża **<u>Il-Pulizija vs. Aryna Zrakava</u>** deċiża nhar l-10 ta' Diċembru 2019 din il-Qorti stqarret li hija s-sentenza fil-forma stampata, li tkun tinsab fil-proċess, u

debitament iffirmata mill-Maġistrat li jkun pronunzjaha, li għandha tkun ritenuta dik li toħloq stat fil-konfront ta' terzi filwaqt li dak li wieħed isib miktub mill-Maġistrat fuq il-komparixxi jew fuq dokument ieħor għandhom jiġu ritenuti bħala li huma l-appunti tal-Maġistrat li jkun niżżel matul id-dibattitu tal-kawża u dawn ma jistgħux jitqiesu li jifformaw is-sentenza vera u proprja tal-Qorti tal-Maġistrati.

Illi din il-Qorti tagħmel referenza għal sentenza mogħtija minn din il-Qorti **Il-Pulizija vs. Joseph Mifsud**[3] fejn għamlet referenza għal sentenza oħra mogħtija minn din il-Qorti diversament preseduta fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Peter Axisa**[4] fejn il-fatti tal-każ kienu kon simili fis-sens li dik il-Qorti osservat illi s-sentenza appellata ġġib id-data tal-10 ta' Diċembru, 2016 meta l-atti jindikaw illi f'dik id-data l-atti kienu ilhom konklużi sa mill-10 ta' Diċembru 2015 u f'dik il-kawża fejn kien hemm data ħażina fis-sentenza l-Qorti għaddiet biex tilqa' l-aggravju ta' nullita' u annullat is-sentenza mogħtija.

Illi fil-każ odjern kif onestament xehdet Lorianne Spiteri ma jirriżultax jekk il-korrezzjoni saret qabel ma ngħatat is-sentenza jew wara li ngħatat. Anzi *siccome* s-sinjorina Spiteri qalet li fil-komjuter is-sentenza għadha *saved* b'żewġ dati il-probabilita' hi li l-korrezzjoni fuq is-sentenza esebita f'dawn l-atti saret wara li ġie ntavolat ir-Rikors ta' l-appell ta' Dr. Franco Debono.

Illi a bażi ta' dan l-insenjament din il-Qorti ser ikollha tiddikjara din is-sentenza ukoll nulla u bla effett stante li hija karenti minn dettall indispensabbli għall-validita' tagħha."

[3] Deċiża mill-Qorti tal-Appelli Kriminali nhar it-3 ta' Diċembru 2019.
[4] Deċiża mill-Qorti tal-Appelli Kriminali nhar it-30 ta' Novembru 2017.

Illi din il-Qorti tagħmel riferenza wkoll għas-sentenza mogħtija minn din il-Qorti diversament preseduta fit-23 ta' Marzu 2023 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Joseph Pullicino** (Numru 249/2022) fejn ingħad hekk:

> "11. Mill-atti proċesswali jirriżulta li s-sentenza stampata mir-Reġistratur ġiet iffirmata mhux biss minnha iżda wkoll mill-Maġistrati. Din allura hija l-kopja uffiċjali li tikkostitwixxi stat fil-konfront ta' terz. Ġara f'dan il-każ li d-data ta' din is-sentenza hija indikata li ngħatat fit-3 ta' Mejju 2022. Iżda hemm ukoll il-verbal tas-seduta datat 18 ta' Mejju 2022 fih ukoll imniżżel notamenti li jindikaw dak li l-Maġistrat riedet li tkun il-parti dispożittiva tas-sentenza. Iżda, kif intwera iżjed il-fuq, dan il-verbal ma jistax jitqiesx bħala sostitut għall-kopja uffiċjali tas-sentenza li tinsab f'paġna 90 u l-anqas jista' jagħmel tajjeb għan-nuqqasijiet tagħha. B'dan il-mod allura ċ-ċertezza tal-Ġudikat ġie mxejjen in kwantu l-verbal jgħid li d-deċiżjoni ttieħdet fit-18 ta' Mejju 2022 mentri l-kopja uffiċjali tas-sentenza tgħid li din ingħatat fit-3 ta' Mejju 2022. Din id-diskrepanza sfortunata, għalkemm hija probabbilment frott ta' żball fit-tipa, mhix meqjusa mill-ġurisprudenza bħala żball sanabbli meta jkun sar fid-data ta' meta ġie pronunzjata s-sentenza. Għalhekk l-ewwel aggravju tal-Avukat Ġenerali jimmerita li jiġi milqugħ."

Illi minkejja li dak li ngħad fis-sentenzi hawn fuq ikkwotati ma kienx identiku eżatt għall-każ li għandha quddiemha din il-Qorti, din il-Qorti tinnota li n-nuqqas tad-data fis-sentenza appellata fl-appell in eżami jwassalha sabiex tabbraċċja l-insenjamenti hawn fuq ikkwotati u b'hekk din il-Qorti qed tilqa' l-ewwel aggravju tal-appellant fejn dan jirrigwarda n-nuqqas tad-data fis-sentenza appellata. In-nuqqas tal-Ewwel Qorti li ma tniżżilx id-data ta' meta ngħatat is-sentenza appellata fl-istess sentenza ma jista' qatt jitqies bħala *lapsus calami vel computeri*. Meħud in konsiderazzjoni dak kollu li ngħad hawn fuq, m'hemmx bżonn li din il-Qorti

tagħmel konsiderazzjonijiet dwar il-kumplament ta' dak ilmentat mill-appellant fl-ewwel aggravju tiegħu.

Illi din il-Qorti terġa' tagħmel riferenza għas-sentenzi fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Justin Mallia** u **Il-Pulizija vs. Joseph Pullicino** msemmija aktar 'il fuq f'din is-sentenza u bħalhom ser tibgħat l-atti proċesswali lill-Ewwel Qorti sabiex l-appellant ma jiġix ipprivat mill-benefiċċju tad-*doppio esame* b'dan illi jiġi speċifikat li din il-Qorti mhijiex qed tannulla l-proċeduri kollha li saru quddiem l-Ewwel Qorti pero' l-appellant irid jitpoġġa mill-ġdid fil-pożizzjoni li kien immedjatament qabel ma ġiet ippronunzjata s-sentenza appellata.

Decide

Għal dawn il-motivi, il-Qorti qegħda tilqa' l-ewwel aggravju tal-appellant Joseph Attard minħabba li s-sentenza appellata hija bla data u għaldaqstant tirrevoka s-sentenza appellata u, biex ma tipprivax lill-partijiet mill-benefiċċju tad-*doppio esame*, qed tirrinvija l-atti lill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali sabiex l-appellant jerġa' jitpoġġa fil-pożizzjoni li kien immedjatament qabel ma ġiet pronunzjata s-sentenza appellata u biex terġa' tingħata sentenza mill-ġdid skont il-liġi.

Onor. Dr. Neville Camilleri
Imħallef

Alexia Attard
Deputat Reġistratur